

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI DERGİSİ

DİNİ, AHLAKİ, EDEBİ, MESLEKİ AYLIK DERGI

3. Cilt

Haziran, Temmuz — 1964

6, 7. Ecyı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Vefâtları Yıldönümü Dolayısıyla :	
PEYGAMBER EFENDİMİZ	163
M. Şevki ÖZMEN	
BATI BİLGİNLERİNDEN DR. STEINGAS'A GÖRE KUR'AN-I KERİM	114
Muhterem HASAN FEHMİ BAŞOĞLU HOCAMIZ DA GİTTİ Kemal Edib KÜRKCÜOĞLU	165
İLİM, ÇALIŞMA VE İSLÂM	169
Doç. Dr. İbrahim Agâh ÇUBUKÇU	
VÂİZLERİMİZ İÇİN ANKARA'DA BİR KURS AÇILIYOR ...	171
SEVGİ, BİRLİĞİ SAĞLIYAN YEGÂNE ÂMİLDİR	172
A. Hamdi KASABOĞLU	
KOĞUCULUK (Nemîme)	174
Ahmet SERDAROĞLU	
HAYATTA NASIL MUVAFFAK OLABİLİRİZ?	178
Murat ERGÜN	
GAZZALİ VE BATINİLİK	180
Dr. Lütfi DOĞAN	
BAŞKALARININ HESABINI SİZDEN SORMAZLAR	182
Mehmet Âkif ERSOY	
HER YER TERBİYENİN OKULUDUR	184
Nevzat AKALTIN	
İÇKİNİN ZARARLARI	185
Halil ASLANGÜL	
OSMANLI ŞEYHÜLİSLÂMLARININ TERÂCİM-İ AHVÂLİ ...	186
Sa'di Sa'dullah Çelebi Efendi, Çivi-Zâde Muhyi'd-din Efendi (Geçen sayıdan devam)	
FETVÂ EMİNLERİ (Geçen sayıdan devam)	187
M. Vâmık Şükrü ALTINBAŞ	
BAŞARILI MESLEKTAŞLARIMIZ	188
HABERLER	189
TÂYİNLER	191

BAŞKALARININ HESABINI SİZDEN SORMAZLAR

Mev'iza

Bismi'llâhî'r-rahmâni'r-râhîm

« يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ ... »

«Ey iman edenler! Başkalarının hesabını sizden sormazlar; siz kendinize bakınız!»

Meâlîni naklettiğimiz Hitâb-ı İlâhî, doğrudan doğruya biz Müslümanlara âit iken, yazıklar olsun ki, hiç birimiz o emri yerine getirmiyor; en kıymetli zamanlarımız, o, nefsimizi murakaba altında bulundurmakla geçecek saatlerimiz, günlerimiz, hattâ ömürlerimiz hep başkalarının hatâsını araştırmakla, başkalarının fenâlığını sayıp dökmekle heder olup gidiyor.

Gerek İslâm cemiyetinin, gerek o cemiyetten bir ferдин hayrı için teklif edilen işlere karşı: (Neme lâzım! Ne üstüme vazife!) cevâb-ı miskînânesini atalar sözü gibi 'aynen tekrar ediyoruz; Cennetlik vücudumuzu azıcık yormak şöyle dursun ağızımızı bile açmıyoruz da meselâ Ahmet'in, Mehmet'in hareketlerini muâhazaya gelince, olanca faaliyetimizi, olanca talâkatimizi sarfetmekten asla geri durmuyoruz!

Yeryüzünün dörtte üç bölümünü kaplayan Müslümanların yine dörtte üç bölümü hiç bir eser-i hayat göstermiyor. Bu bîçârelerin hayat âlemine, şüûn-u âleme (dünya işlerine) atal atal bakan gözleri (ne gelenden haberim var, ne gidenden haberim!) meâlîni ne açık bir beyan ile anlatıp duruyor. Geride kalan azlığın fırl fırl dönen nazarları ise başkalarının nekâisiyle (kusurlarıyla, eksiklikleriyle) uğraşmaktan baş alıp da bir kerecik olsun kendi muhitine, kendi şahsına, dönmüyor! Hülâsa, ekseriyet tefrîtin, ekalliyet ifrâtın kurbanı olup gidiyor.

Müslümanlık fitrî din, ilâhî din, hem en son ilâhî din olmak itibâriyle bir itidal dîni iken, nasıl oluyor da bizler hiç mûtedil bir hatt-ı hareket tâkib edemiyoruz? Bunun cevâbı pek kolaydır: Çünkü Müslüman nâmı altındaki cemâatin çoğu İslâm'ın aslından ve dosdoğru şeklinden alabildiğine gâfil. Dünyâda, ukbâda bizi insanların en mes'ûdu sırasına geçirmeyi kâfil olan böyle bir dîni cehlimize kurban ettik; hâlâ da ediyoruz. Yazıklar olsun...

İslâmiyeti şimdiki hâline getirince artık hiç birimizde uyanıklıktan eser kalmadı; Ahlâk-ı fâzılanın (değeri yüksek ahlâkın) ismini bile unutmak derekelerine düştük. Evet, haydi mâzîden ibret almıyoruz: Çünkü gözümüzle görmedik. Haydi zamânımızda, fakat başka iklimlerde yaşayan dindaşlarımızın felâketine bakarak kendimize gelmiyoruz: Çünkü zavallıların kayna-yıp gittiği adem girdapları bizim denizlerimizden uzakta bulunuyor. Lâkin şu bizim kendi gözümüzün önünde geçen, kendi başımızın üstünde dönen fâcialardan olsun ibret almak yok mu?

Müslümanlar pek iyi bilmelidirler ki, bizi dört taraftan çeviren felâket-

te her ferdin, evet, istisnâsız her ferdin bir mes'uliyet hissesi vardır. Eğer herkes gerek kendi nefsine, gerek Hâlık'ına, gerek dindaşlarına, vatandaşlarına karşı ifâ ile mükellef bulunduğu vazîfeleri ihmal etmiş olmasaydı bu musîbetler, bu belâler, kaabil değil başımıza gelmiyecekti.

Başkalarını muâhaze edivermekle kimse vicdânının huzûrunda mes'ûl olmaktan, mahkûm olmaktan kurtulamaz. Biz dört sene evveline gelinceye kadar geçen zamânı susup oturmakla; şu dört seneyi de oturup muttasıl söylemekle heder ettik. Efrâdının bütün âzâsı atâlete mahkûm kalarak yalnız çenesi işleyen bir millet elbette yaşayamaz.

Biz sâir milletlerden o kadar geri kalmışız ki, aradaki mesâfeyi tayy edebilmek (1) için her fert uhdesindeki vazîfeden başka bir de fedâkârlık hissi ile mütehasşis olacak idi. Heyhât! Bizler o vazîfeyi bile külliye ihmâl ettik. Büyük, küçük bütün efrâdın vazîfesi muâhezeye, intikâda (Tenkid'e) munhasır kaldı.

Memleketin en hâmiyetli, en dirâyetli, en doğru düşünen, en doğru söyleyen, mahdud bir kaç evlâdına münhasır kalmak şartıyla muâheze ve intikad, millî selâmetin yegâne çâresi olabilirse de bu hak taammüm ettiği (umûmîleştiği) gibi o devâ, salgın bir hastalık kadar büyük rahneler açar. Nitekim açtı. Şimdi hayât-ı milleti kökünden sarsan içtimâî hastalıklar içinde en dehşetlisi, musâb olduğumuz intikad hastalığıdır. Eslâf (2) «Söz ayar düşmesin!» derler, hem bu sükûtta pek korkarlarmış. Ancak onlar bir çok mütefekkir kafaları da ayak sırasında görürlermiş. O şiddet pek fazla idi. Lâkin hiffetin (hafifliğin) bu kadarı da aynı âkıbeti husûle getirir. Nitekim getirdi. Şimdi yapılacak şey bundan böyle olsun, ağızımızı değil, gözümüzü açarak, kusurlarımızı yakından görerek onları ikmâle; Allah'a, ibâdulâh'a (Allah'ın kullarına) karşı mükellef olduğumuz vazîfelerimizi hakkiyle ifâyâ çalışmaktır. Ye'sin mânâsı yoktur.

(Kur'an'dan Âyetler - M. Â. ERSOY - Hazırlayan : Ö. R. Doğrul - Sayfa : 87)

(1) Uçar gibi sür'atle geçebilmek.

(2) Atalar.

Meslekdaşlarımızın Yayınlarından:

DERGİMİZE GELEN KİTAPLAR

- İTİKAT - İBADET VE AHLÂKA ÂİT TEMEL BİLGİLER
Ahmet Öztürk - Osmaneli Müftüsü - İstanbul 1963. 128 sahife 7,5 TL.
- İSLÂM DİNİNDE 286 SORUYA CEVAP (Üçüncü baskı)
Nevzat Akaltın - Gezici Vâiz. - Ankara 1963. 80 sahife 2,50 Kr.
- KURTULUŞ YOLU
Bekir Özbek - Pertek Müftüsü - Ankara 1960. 46 sahife. 3.00 TL.
- EUZÜ BESMELE'NİN HİKMET VE FAZİLETLERİ
Hasan Hulki Mert - Vâiz - İstanbul 1964. 139 sahife 5.00 TL.